

Városatyák akciója a vizórák ellen.

Indítvány a januári közgyűléshez. — Második vízműtelepet! — A vízhiány igazi okai. — Csak a Tisza vize segít. — Tanulmányút Szolnokon.

(Saját tudósítónktól.) Két hete, hogy Tóth Mihály városi főmérnök előkészítette és a tanács elé terjesztette a vizórák kötelező beállításáról szóló javaslatot, amelyben benne volt a vizórák költségvetése is. Néhány nappal ezelőtt pedig a vízdíjakra nézve tett két alternatív javaslatot a mérnöki hivatal. Sem az egyik, sem a másik javaslat nem került még teljes tanácsülés elé s így a közönség tájékozatlan még a felől, miképpen kívánja a tanács megszüntetni az egyre nagyobb mérveket öltő vízhiány okait? Ez a probléma egy idő óta folytonosan kísért és a megoldás immár elodázhatatlan. Számos szak- és egyéb bizottsági ülésen szóba került a vizóra-rendszer terve, de a közhangulat szimpatikusan, különösen abból az indokból, hogy a vizóra-rendszer Budapesten sem vált be és a főváros hiába ölte bele a pénzét, nem segített a vízmizériákra.

A közhangulat ilyen alakulásának lett azután a következménye az az akció, amelyet Nyilassy Pál dr. törvényhatósági bizottsági tag kezdeményezésére több városatya indított a vizóra-rendszer ellen. Nyilassy Pál dr. és társai ma egy nagyérdekeségű indítványt nyújtottak be a városhoz, amelyben kifejtik azt, hogy a vízhiány okait a vizóra-rendszer korántsem szünteti meg, de megtalálták a módját annak, hogyan lehet radikálisan leküzdeni a lakosságra rendkívül káros kihatású vízhiány okait. Az indítványozók Szolnok városára hivatkozva, azt mondják, hogy a vízhiány egyszerűen megszüntethető egy tiszai vízműtelep létesítésével. A vízhiány tulajdonképpen oka, hogy az ártézi kutak teljesítő képessége a fúratásuk óta — szakvélemények szerint — felnyire csökkent és ezt a csökkenést nem vizórakkal, hanem leszűrt Tiszavízzel lehet csak megszüntetni. Szegeden egy ilyen tiszai vízszűrőtelep fölállítására kedvezőbbek a viszonyok, mint Szolnokon, ahol még úgy is kifogástalan a vízszolgáltatás. Ajánlja az

indítvány, hogy a város a szolnoki telep tanulmányozására szakbizottságot küldjön ki, mivel pedig a vízhiány kérdését a lakosságra való tekintettel sürgősen kell megoldani, az indítványozók kéri a tanácsot, hogy beadványukat már a januári közgyűlés programjában illessze bele. Az indítványt eredeti szövegében és egész terjedelmében itt közöljük:

A lapokból olvassuk, hogy a mérnöki hivatal beterjesztette javaslatát a vizórák kötelező beállításáról, melynek lényege az látszik lenni, hogy a magasnyomású vízvezetékkel e hótól 1849 ház mindegyikében egy-egy óra lenne beállítandó, miből a javaslat reméli, hogy a város lakossága a jövő esztendőben nem lesz kitéve a folyton kísértő vízhiánynak.

Ezen feltevés helytelenségéről lesz alkalmunk annak idején kifejezést adni, egyelőre csak annyit jelzünk, hogy Szolnokon a múlt év nyarán a vízműtelepen nyert értesülés szerint a vizórák szintén beállítva, de azután ismét leszerelve lettek s most aránylag vizórák nélkül is csekélyebb a vízfogyasztás, mint Szegeden. Pedig Szolnokon nem a mienkhez hasonló minimális, hanem átlag 3—4-szer olyan nagy telkek vannak, hol a belvárosi udvarok parkirozva, a külvárosiak pedig veteményes kertekként vannak kihasználva s így minden telekre több vízfogyasztó számítható, mint Szegeden, amiből következik, hogy a nálunk sokkal nagyobb arányban mutakozó vízfogyasztás nem a lakosság vízpazarlásában, hanem más okokban keresendő.

Előrebocsátjuk, hogy a vizórák kötelező beállítása kérdésénél szükséges városi szabályrendelet megalkotása tárgyában a múlt év nyarán már dolgozott a jogügyi bizottság — hol is a tanács tervezete lényegében az volt, mint a lapokban közölte a mérnöki javaslat, az, hogy minden házban csak egy vizóra állítassék be s a vízdíjak csak a háztulajdonosoktól szereztesse be, kiknek jogukban álljon a díjat a lakóktól reparciálva beszédni.

Ezen alak azonban a bizottság által egyhangulag elutasított s a tervezet újra átdolgozás végett a tanácsnak visszaadott azzal, hogy új javaslat készíttessék, mert kü-

lönben az állítólagos vízpazarlás helyét megállapítani nem lehet s így a netáni vízpazarlásért, vagy a házigazda, vagy az összes lakók szenvednének, s azonkívül anélkül, hogy a vízpazarlás elhárítva volna, a házigazda és a bérlők között folytonos pörlekedés idéztetnék elő, ami a községi bíróság, a járásbíró teendőit is lényegesen szaporítaná, de a javadalmi hivatalát is, mert ennek közegeit, mint szakértőket s mint az eddigi lakrészenkénti vízfogyasztási díjak beosztását egyedül ismerő szakközeget a bíróság vagy egyik vagy másik fél kérelmére, vagy hivatalból idézné be a tárgyalásra.

Azóta azonban idevágó újabb tünetek merültek fel s különösen a lapok mult karácsonyi számában közölve lett az aradi kulturmérnöknek egy felhívása az összes ártézi kutakkal berendezett városokhoz azzal, hogy az ártézikutak lényeges apadása tapasztaltatik s ezért a közönség mindenütt figyelmeztetendő lenne, hogy netáni meglepetésekre való tekintettel még az esővízzel is ne csak hogy takarékoskodjék, hanem abból még tartályokba is raktározzon el magának.

Ezen legilletékesebb műszaki figyelmeztetésen kívül nekünk, szegedieknek, más, kisebb tüneteket is figyelembe kell vennünk. A gőzfürdő személyzete ugyanis úgy nyilatkozik, hogy a fürdő udvarán épített ártézikut, noha hosszú év előtt lett eldugulás miatt nagy költséggel rendbehozva, az utóbbi időben már alig esorog. Az üzletvezetőségi palota előtti kut pedig már csak félannyi vizet ad, mint kezdetben adott, úgy, hogy a városi fürdő is nagyrészt magasnyomású vízből táplálkozik.

Ezekből látható tehát, hogy nem vizórák hiányában, hanem másutt kell keresni a vízhiány okát, s ez annál sürgősebb, mert mint december közepén is jelezték a lapok, hogy a víznyomás az első emeletekig sem ér föl s így előrelátható, hogy nyáron, amikor sokkal nagyobb a fogyasztás, egészségügyi szempontból is katasztrófális következésű lenne, ha az utolsó öt évben épült sok-sok emeletes házban ártézivízhiány állana be s az ottani ezernyi klozet nem volna vízzel öblíthető.

Ezen okoknál fogva tehát rövid időn belül előrelátható nagyfokú vízhiányról idejében kell radikálisan gondoskodnunk, ez pedig nem lehet más, mint az ártézi vízforrás tá-

a többi rideg savanyu asszonysággal, később volt módomban megfigyelni.

Végre kezdődött az előadás. Egy csinos asszonyka énekelt, igazán meglepő kellemsen. De micsoda megjegyzéseket hallottam a hátam mögött — jobb erről nem is beszélni. Annyira boszankodtam s nem tudtam, miért haragusznak erre az asszonykára? Végre abban állapodtam meg, hogy azért, mert különb, mint ők. Tekintetem odatévedt az én elragadó szép főispánémra s láttam, hogy ez a nő ment minden kicsinyességtől s igazán élvezzi a csinos asszony művészetét. Örültem, hogy nem csalódtam benne. Tudod édes, hogy én az első benyomásra milyen sokat adok! S most mosolyogsz ugy-e, hogy Mayád megint tanulmányozza az arokifejezéseket. Igazad van édes! Erről nem tudok leszokni.

A szép énekesnő távozott az emelvényről s Jenőm következett. Igazán ritka szellemes dolgot olvasott fel, — de annak a publikumnak nem volt való. Micsoda megjegyzéseket kellett hallanom! Azt hittem, nem bírom ki s oda szólok, hogy — Jenő, hagy abba!

De akkor tekintetem ismét odatévedt arra a bájos teremtsékre, ki férjével együtt feszült figyelemmel hallgatta Jenő szavait s megértő mosolyuk kárpótolt a többiek éretlen magaviseletükről.

Megakartam mondani, hogy hölgyeim és uraim, önök még nem elég érettek ahoz, hogy szellemi csemegét tudjanak élvezni, — maradjanak csak a krumplicukor mellett. Megakartam mondani, hogy hiába büszke (amint hallom) egyik a régi nemességére, a

másik a boutonjaira, a harmadik az ezer holdas birtokára, nekem egy csöppet sem imponálnak s irgalmatlan módon lenézem őket. Pedig lehet, hogy az én őseim nem is olyan régiek (ám ez se bizonyos), sőt nem is használok férjem címét — ha boutonjaim nem is olyan szépek, mint B. asszonyé s nincs is ezerholdas birtokom, de van egy nagytudású férjem, akinek az ő kis femulusa köszönheti, hogy tud élni. Mert ezek itt nem élnek! Az életet csak a kulturrebber ismeri és élvezi. S előttem a szellemi arisztokrácia fölötté áll minden más előnyöknek. Azért becsülöm oly nagyra Bánffy Miklóst, a „Nagyur“ szerzőjét, mert ennél párosulva van a születés, a rang — a szellemi fölény.

Igy kalandoztak Katókám gondolataim, amikor egy lágy dallamos hang ébresztett fel ábrándozásomból s az én tündérszép asszonyommal csevegtem hosszan, kellemsen s feledtem keserűséget, mindent — feledtem, hogy itt kell élnem ezek közt az emberek közt s élveztem egy igazi asszonyt, akiben párosulva van a szépség az okossággal s igazán méltó társa férjének s példát mutat arra, hogyan viselje magát az, aki ide van számkivetve.

Majd amikor láttam az irigy pillantásokat, hogy lefoglalom a megye első asszonyát, észrevétlenül távoztam Jenővel, hogy helyet adjak azoknak az igazán kisvárosi alakoknak. Megvacsoráztunk Jenővel a kedélyes casinó-elnök, a csinos énekművész s mások társaságában. Majd éjfélkor visszamentünk az én bájos szép asszonyomhoz, hogy neki és szeretetreméltó férjének boldog újévet kívánjunk. A többiek előtt hidegen

meghajtottam magamat (no, képzelem, hogy megtárgyaltak) s jöttünk haza uracskámmal a mi szerény kis otthonunkba, ahol mégis sokkal boldogabb vagyok, mint az itteni világnak nevezett — sötétségben.

S most itt ülök íróasztalomnál, előttem egy csomó fehér rózsza, viola és szegfű, meg rezedák, — kedvenc virágaim, — amelyekkel otthonlétemkor elhalmozgok, nézem hervadásukat s könnyes szemekkel irok neked Katókám mindenről részletesen. Ha még hozzáteszem, hogy bár igazán hiányzik a társasélet mindkettőnknek, mégsem unatkozom, akkor megírtam mindent. Ugyanis elfoglalom magamat olvasás, írás és kézimunkával. Sőt Katókám ámulj — olaszul tanulok. S oly boldog vagyok, ha egy-egy szónál megszólal az emlékezetem, hiszen tudod, hogy mint piciny gyermek tökéletesen birtam ezt a dallamos nyelvet — amelyet újra tudni akarok. S ha én egyszer valamit akarok, annak meg kell lenni. Hiszen ismered a te Mayádat! Jenőt elfoglalja hivatala és könyvei.

S most isten veled, édes Katókám! Gondolataim odarepülnek hozzád, oda az én palotás szép városomba — oda szereteteimhez. Szívem tele van emlékezéssel, tele vágyódással s könnyes szemekkel zárom levelemet, bizva, hogy nem sokáig tart ez a helyzet s örökre búcsút mondok ennek a helynek. S lelkemből mondom, hogy ujjongva fogok távozni innen s csak egyet irigylek ettől a várostól — a ritka műveltségű főispáni párt. A viszontlátásig, Katókám!

Maya.

A másolat hitelül: Mária Olga